

Ferjulega í Kirkjubø

Bilsin má ein verða, sum býr her á staðnum um, hvussu ið nú bráðliga alt vil endavendast um tað, at eitt bryggjuspør skal gerast her á staðnum. Kallar og konur, ungt og gamalt seta nú hendur og fótur imóti at nøkur atlogubryggja skal gerast í Kirkjubø — bitíð merki í, at so at siga størsti parturin av hesum fólki kann koma sitandi í bili til havuðsstaðin.

Er kavi niðurfalinn og ikki koyrandi, gløða telefontræðirnir um at fáa gravkúgv at rudda vegin. Tær koma eisini, ella eru longu á veg. Kanska ein dag á árinum, hvar fólk uttanum Havnina liggja veðurføst.

Fólk, ið eru imóti ferjulegu í Kirkjubø, sigast í sama andadrátti ikki at vera imóti at Sandoyggjin fær ferjusamband við vestursíðuna av Streymoy, men vísa á møguleikarnar ímillum Velbastað og Árnanes ella á Velbastað.

Henda tala teirra sigur sjálf frá, at einki verður gjørt, tí hetta verður ikki gjørt og letur seg heldur ikki gera uttan so, at milliónirnar ganga aftur, og ivaleyst hevði eitt misfostur spurst burtúr. — Var ikki skilabetri at lagt hetta pláss í Kirkjubø, so at vit um somu tíð, ið her búgva, og Hestur við, kundu fingið nyttu av havnalagnum?

Tað er rætt, tá tað verður sagt um fornminni í Kirkjubø, at tey finna ikki sín líka her á landi, og at hetta er av so stórum týðningi fyri Føroyingar og Norðurlond, ja um tann víða heim. So her eigur at ansast eftir.

Hvussu verða so hesi fornminni vard imóti havuðnum og imóti vindi og frosti, bæði av føroyingum og av Norðurlondum,

hesum fólki, sum nú alt í einum eru so góð við fornminni í Kirkjubø?

Stólarnir, sum í sínari tíð vóru stolnir úr Kirkjubøar kirkju, eru vit ikki ferir fyrri at fáa aftur av berum áhugaloysi (munur á monnum, íslendingar fingi øll sín handrit aftur). Norðurhornið á múrnum er frostsprongt úr erva og niður í grund, afturat øðrum frostsprungum, sum fylgja hvørji aðrari eftir. Hvi hevur eingin barmað seg yvir tað?

Í 1937 var slík landsynningsódn, at gluggarnir í kirkjunni, sum nú stendur, brotnaðu inn, soleiðis at bæði tari og kongafiskur lá inni á kirkjugólvinum. Tað var eisini tá bæði laðað og stoypt undir kirkjunni.

Verið vis í tí, at landsynningurin er ikki hálvbardur enn. — Úti á líkhúsi stendur Gæsu (?) kirkja, har er laðað uppundir og tað í mini tíð. Tað eru longu nøkur ár síðani, at har byrjaði at skræðna frá. Hvi barmar eingin seg yvir tað.

Malagrótið norður frá núverandi bryggju liggur omaná mógv. Har kann ein og hvør stinga 2–3 m stong í tann svarta mógv. (Gamalt er, at tann, ið byggir av nýggjum ella byggir gamalt neyst upp, skal flyta tað eina alin longur niðan). — Hvi ger eingin nakað við tað?

Inni á Árnanesleiðini, liggur Kapilhúsið; har hevur bara í minari tíð ein favn breiður álur av velli máast burtur av brimi, so at nú er sár komið á grundina á Kapilhúsinum.

Hvi tveita fólk, ið eru so góð við hesi fornminni, ikki bilarnar, skøða seg væl og ganga heim eftir fornum gøtum, til at beta um tilik sár, tí allur bati betur. Myndugleikarnir

gera tað ikki!

Soleiðis kundi verið hildið fram, men lat fara um sinn, og heldur halla vanga nakrar ferðir og hyggja upp um garðarnar. Í sínari tíð lá vøkur fløta ímillum Hólmin og land. Á teirri fløtu sigur søgnin, stóð bygðin. (Tá mest var, reykt úr 50 húsum).

Tað er óvist hvørt ið Kirkjubøingar tá hava verið so fegnir um henda góða múr, tí stórir og ógvusligir er hann og fellur ikki væl inn í føroysku náttúruna.

Men eitt er vist, »mannvirki« er hetta, og mangur heilin er gingin undrandi frá, eftir at hava sæð hetta risaverk. Yvirfriðingarnavnin stógaði ikki fullgiggjanini av múrnum, men partur av fjeldini, sum ikki vildi ganga undir tann harða skatt, ið lagdur varð á herðar teirra, og tí stendur sum er. Men sum omanfyri nevnt, fornminnisgripur burturav.

Hvat hava so vit føroyingar at vísa einari seinri slóð, ið kemur aftaná okkum? Man tað kanska fara at vera eitt niðurbrotið helli, her norðanfyri Árnanes við forbergi rundanum, og einum lítillum brúgvaskapils burturúr? Fer tað at verða — »mannvirki« — ið eftirkomarar okkara skulu siggja eftir okkum?

Tað sum verri er, teir kunnu væntast at hava skil á streymi. Teir fara at duga at siggja eystfallið koma líka av Slættanestanga og innferðina vesturi á Grunninum koma skúmandi suður fjørðin og tvihalda um Streymoyarland — sleppur tí ikki fyrr enn á Kirkjubønesi. — ja, vorðið sum. Ímeðan máar havið strondina í Kirkjubø og sýgur mógvinn upp ímillum malagrótið og ferir tað út á hav.

Enn eru ráð á hali, segði neytadrongurin á sinni og knýtti neytsbondini saman fyrri at hjálpa manni, ið ikki slapp upp av helluni. Soleiðis er her. Vit mugu knýta neytsbondini saman og bjarga okkum.

Bringarður átti at verið bygður av Líkhúsi út imóti eystara horni á hólmanum á ta hellu og grót, sum har liggur (Syðra Sugga). Síðani av Árnanesleiðini út imóti norðurhorni á hólmanum, stóðið liggur eisini har (Vestara Sugga). Tó hvørgu meðin landfast.

Sunnari garður, um 2,5 m á miðalvatni, tann norðari ikki meira enn 4 m. Verjugarðarnir skulu vera úr gróti og rundir omaná. Ryggurin á Høvdasundi er góður sum fyrmynd. Tað er áhugavert at siggja, so væl hann tekur imóti og brýtur aldurarnar, iðkoma úr Vesturhavinum.

Við hesari brimverju høvdu vit bjargað øllum fornminnunum og undirlendi í Kirkjubø fyrri havuðnum. Vit høvdu fingið rúman og kyrran sjógv ímillum báðar suggurnar og útundir hólman, júst tað økið, sum havuðnrir so dýran hava tikið frá okkum.

Eg ivist ikki í, at vit, sum eru góð við fornminni í Kirkjubø, her høvdu kunnað drigið tað longra stráðið og tveitt avtoftað sundurlyndi fyrri borð. Verið vis í tí, at sundurlyndi fer eisini, um ikki

hetta verður gjørt nú, at forða fyrri allari verju, líka av Líkhúsi og inn í Árnanesvíkina. Tí ein vil so, og annar hitt. Alt ímeðan gripirnir biða eftir teirri betandi hond, sum aldri kom.

Fyri at fáa hesa brimverju, mugu vit lata. Tað ið tað kostar er: At ein ferja nakrar ferðir um dagin sleppur at flyta sandoyingar, skúvoyingar, hest- og kultursmenn henda vegin. Men so inneftir bakkanum. Hann náði meg — heim í bygðina mugu teir ikki koma, hvørki fólk ella bilar — tí her koma ikki bilar ella bussar!

Eg fari at loyva mær at spyrja, hvi hest- og kultursmenn aldri hava verið nevndir, tá talan hevur verið um ferjulegu í Kirkjubø? Eg veit ið hvussu er, at hestmenn biða í spenningsi eftir, hvat ið fer at spyrjast burturúr. Tað skilji eg væl, tí í Hesi er so at siga bert útróður, ið gevur av sær. Men teir treingja, so raskir teir eru, eisini til at kunna leggja bátarnar tryggja uttan at vera drignir upp. Og ikki dugi eg at siggja nakað lýti á, um so nakrir bátar lógu her í ringum veðri. So sanniliga heldur tað, enn tann bersekargongd á hesum leiðum bæði av tómun bilum og bussum, tí tað eru teir sum oftast.

Frammanfyri minnti eg á tosið um ferjulegu norðanfyri Árnanes. — Fólki eru samd um, at kostn-

aðurin verður fleiri ferðir størri, enn um hon varð bygð í Kirkjubø. Greitt átti tað at ligið í hvørjum mannseyga, at lagt bryggjuna í Kirkjubø, fingið verjugarðar upp har fyrri havinum, og fyrri tann pening, ið hitt hevði kostað meira, at umvælt fornminni so dyggiliga, at tað gjørdi mun, og ikki sum nú eina bótina her og aðra bótina har. Vøru verndargarðar lagdir sunnanfyri og norðanfyri, alt úr gróti, hevði eitt seinri ættarlið eisini kunnad sæð »mannvirki« frá okkara døgum, og at vit høvdu verið hygnir menn, ið vildu verja tað undirlendi, ið eftir var.

Á landnýrðingi settu í sínari tíð Gøtuskeggjar upp í Sugguni í Kirkjubø. Tað man hava verið vestara Sugga (millum Árnanes og Hólmin). Teir gingu sum vituligt var, tigandi at húsum. Har hevur tá verið ein fløta, alt sum tað var.

Kanska um 100 ár hava eftirkomarar okkara fingið vallað lendið, hálva leið út í hólman.

Hevði tað verið vandalisma?

Hálandururin sigur, »Guð skapti landið, vit hava skapt strondina«

Sverri Patursson,
Kirkjubø

